

הגדה של פסח תשע"ט
הסדר של הסדר

הגדה של פסח

קדש. ורחץ. כרפס. יחץ. מגיד. רחצה. מוציא. מצה. מרור. כורך. שלחן עורך.
צפון. ברך. הלל. נרצה:

ויקרא פרק י"א

(מד) כִּי אֲנִי יִקְוֶה אֱלֹהֵיכֶם וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל הַשְּׂרָץ הַרְמֵשׁ עַל הָאָרֶץ: (מה) כִּי אֲנִי יִקְוֶה הַמַּעֲלָה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיטֵל לְכֶם לְאֱלֹהִים וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי: (מו) זֹאת תֹּזְרֹת הַבְּהֵמָה וְהַעוֹף וְכָל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת בְּמַיִם וְלֹכֵל נֶפֶשׁ הַשְּׂרָצָת עַל הָאָרֶץ: (מז) לְהַדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכָלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל:

רש"י

(מד) כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם - כשם שאני קדוש שאני ה' אֱלֹהֵיכֶם, כך והתקדשתם קדשו עצמכם למטה: והייתם קדשים - לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם ה"א: ולא תטמאו וגו' - לע"ור עליהם ללאוין הר"ה. וכל לאו מלקות, וזהו שאמרו לתלמוד [מכות טז] אכל פוטיתא לוקה אר"ע, נמלה לוקה חמש, צרעה לוקה שש: (מה) כִּי אֲנִי ה' המעלה אתכם - על מנת שתקבלו מצותי העלית אתכם. ד"ר אחר כי אני ה' המעלה אתכם, כולן כתיב והוצאתי, וכאן כתיב: המעלה, תנא ד"ר ר"י ישמעאל אלמלי לא העליתי את ישראל ממצרים אלא ש"ל שאין מטמאין שרצים כשאר אומות, דיים, ומעליותא היא ג"ייהו, זהו לשון מעלה: (מז) להבדיל - לא לל"ד השונה, אלא שתהא יודע ומכיר וי"קי ה"ן: בין הטמא ובין הטהור - צריך לומר בין חמור לפרה והלא כ"ר מפורשים הם, אלא בין טמאה לך לטהורה לך, בין נשחט חציו של קנה לנשחט ר"ו: ובין החיה הנאכלת - צריך לומר בין צ"י לערוד, והלא כ"ר מפורשים הם, אלא בין שנולדו ה"ה סימני טרפה כשרה, לנולדו ה"ה סימני טרפה פסולה

ויקרא פרק י"ב

(א) וַיְדַבֵּר יִקְוֶה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטִמְאָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים כִּימֵי נִדַת דֹּוֹתָהּ תִּטְמָא:

רש"י

(ב) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ - אמר ר' שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל ה"מה חיה ועוף מעשה ר"אשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת ה"מה חיה ועוף: כִּי תִזְרִיעַ - לר"ת שאפילו ילדתו מחוי, שנמחה ונעשה כעין זרע, אמו טמאה לידה: כימי נדת דותה טמא - כסדר כל טומאה האמורה לנדת מטמאה טומאת לידה, ואפילו נפתח הק"ר לא דם: דותה - לשון ד"ר הז"מ מגופה. לשון אחר לשון מדוה וחולי, שאין אשה רואה דם שלא תחלה ראשה וא"ריה כ"ד"ן עליה:

משנה מסכת פסחים פרק י'

- [א] ער"י פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד שתחשך ואפילו עני ש"ישראל לא יאכל עד שיס" ולא יפחתו לו מאר"ע כוסות של יין ואפילו מן התמחוי:
- [ב] מזוג לו כוס ראשון לית שמאי אומרים מ"ר"ך על היום ואח"כ מ"ר"ך על היין ולית הלל אומרים מ"ר"ך על היין ואחר כך מ"ר"ך על היום:
- [ג] ה"יאו לפניו מט"ל לחזרת עד שמגיע לפרפרת הפת ה"יאו לפניו מצה וחזרת וחרוסת ושני ת"שילין אף על פי שאין חרוסת מצה ר"י אליעזר ר"ר צדוק אומר מצוה ולמקדש היו מ"יאים לפניו גופו של פסח:
- [ד] מזוג לו כוס שני וכאן ה"ן שואל א"י ואם אין דעת ל"ן א"י מלמדו מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות ש"כל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה הלילה הזה כולו מצה ש"כל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות הלילה הזה מרור ש"כל הלילות אנו אוכלין ש"ר צלי שלוק ומ"ושל הלילה הזה כולו צלי ש"כל הלילות אנו מט"לילין פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים ולפי דעתו של ל"ן א"י מלמדו מתחיל לגנות ומסיים ש"ח ודורש מארמי אונ"ד א"י עד שיגמור כל הפרשה כולה:
- [ה] ר"ן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה ד"רים אלו לפסח לא יצא ידי חו"תו ואלו הן פסח מצה ומרור פסח על שום שפסח המקום על ל"תי א"ותינו ממצרים מצה על שום שנגאלו א"ותינו ממצרים מרור על שום שמררו המצריים את חיי א"ותינו ממצרים ל"כל דור ודור חיי" אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים שנאמר (שמות יג) והגדת ל"נך ל"יום ההוא לאמר ל"ע"ור זה עשה ה' לי לצאתי ממצרים לפיכך אנחנו חיי"ין להודות להלל לש"ח לפאר לרומם להדר ל"ר"ך לעלה ולקלס למי שעשה לא"ותינו ולנו את כל הניסים האלו הוציאנו מע"דות לחירות מיגון לשמחה ומא"ל ל"יום טו"ם ומאפילה לאור גדול ומשע"וד לגאולה ונאמר לפניו הללויה:
- [ו] עד היכן הוא אומר ל"ית שמאי אומרים עד אם ה"נים שמחה ול"ית הלל אומרים עד חלמיש למעינו מים וחותם לגאולה ר"י טרפון אומר אשר גאלנו וגאל את א"ותינו ממצרים ולא היה חותם ר"י עקי"א אומר כן ה' אלהינו ואלהי א"ותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים ה"אים לקראתינו לשלום שמחים ל"נן עירך וששים ל"ע"ודתך ונאכל שם מן הז"חים ומן הפסחים כ"י עד ל"רוך אתה ה' גאל ישראל:
- [ז] מזוג לו כוס שלישי מ"ר"ך על מזונו ר"יעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ל"רכת השיר ל"ין הכוסות הללו אם רוצה לשתות ישתה ל"ין שלישי ל"יעי לא ישתה:
- [ח] ואין מפטירין אחר הפסח אפיקומן ישנו מקצתן יאכלו כולן לא יאכלו ר' יוסי אומר נתנמנמו יאכלו נרדמו לא יאכלו:
- [ט] הפסח אחר חצות מטמא את הידים הפגול והנותר מטמאין את הידים ל"ירך ל"רכת הפסח פטר את של ז"ח ל"ירך את של ז"ח לא פטר את של פסח ד"רי ר"י ישמעאל ר' עקי"א אומר לא זו פוטרת זו ולא זו פוטרת זו: